

HÄMEENLINNAN HALLINTO-OIKEUDELLE

Oriveden kaupungin ympäristölautakunnan lausunto Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lausuntopyyntöön, diaarinumero 644/03.04.04.04.24/2024

Valituksessa vaaditaan päätöksen kumoamista ja maa-aineslupahakemuksen hylkäämistä.

Lupaviranomaisen toimivalta

MAL 7.1 §

Maa-ainesten ottamista koskevan lupa-asian ratkaisee kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukainen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen...

MAL 21 §

Ainesten ottaminen voidaan aloittaa lupapäätöksen tultua lainvoimaiseksi.

Lupaviranomainen voi kuitenkin perustellusta syystä ja edellyttäen, ettei täytäntöönpano tee muutoksenhakua hyödyttömäksi, luvan hakijan pyynnöstä lupapäätöksessä määrätä, että ainesten ottaminen voidaan muutoksenhausta huolimatta aloittaa lupapäätöstä noudattaen, jos hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten korvaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi aiheuttaa.

Oriveden kaupungin hallintosäännön 30 §:n mukaisesti Oriveden ympäristönsuojeluviranomaisena toimii Oriveden ympäristölautakunta. Ympäristölautakunta on myöntänyt Hämeen Kuljetus Oy:lle kokouksessaan 6.2.2024 § 6 maa-aineslain 4 §:n mukaisen päätöksen maa- ja kiviainesten ottamiseen. Päätöksessään ympäristölautakunta on hylännyt Hämeen Kuljetus Oy:n hakemuksen toiminnan aloittamiselle muutoksenhausta huolimatta.

Kysymyksessä on uusi hiekan ja soran ottoalue. Ottoalue liittyy koilliskulmastaan välittömästi viereisellä kiinteistöllä 562-431-12-24 Metsä-Pulmunen II sijaitsevaan hiekan ja soran ottoalueeseen, jolla on hakemuksen vireillöolon aikana maa-aineslain 4 §:n mukaista toimintaa (ympäristölautakunnan päätös 26.6.2018 § 75). Lupaa aloittaa toiminta ennen lupapäätöksen lainvoimaisuutta ei ole myönnetty, koska hakemuksessa ei ole aloittamisoikeuden myöntämiselle esitetty perusteltuja syitä ja kyseessä on uusi ottamisalue. Ottamistoiminnan käynnistämisen jälkeen alueen palauttaminen ennen ottamistoimintaa edeltäneeseen tilaan ei ole mahdollista tehden muutoksenhaun hyödyttömäksi.

Hakemuksesta suoritettu kuuleminen ja tiedottaminen

MAL 13.1 §

Toimivaltaisen lupaviranomaisen on annettava maa-aineslupaa koskeva hakemus tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa ([434/2003](#)). Kuulutuksen ja hakemusasiakirjojen on mainitun lain 62 a §:ssä säädetystä poiketen kuitenkin oltava nähtävillä vähintään 30 päivää. Kuulutuksessa ja kuulutetuissa asiakirjoissa julkaistut henkilötiedoiksi katsottavat toiminnanharjoittajan nimi sekä ottamisalueen sijaintipaikka ja kiinteistötiedot on mainitun lain 62 b §:ssä säädetystä poiketen poistettava verkkosivuilta päätöksen tultua lainvoimaiseksi. Tieto kuulutuksesta on julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa. Kunnan ilmoituksista säädetään kuntalain ([410/2015](#)) [108 §:ssä](#). Tämän ohella kunnan on varattava ottamisalueen sisältävään kiinteistöön rajoittuvien kiinteistöjen ja muiden alueiden omistajille ja haltijoille tilaisuus tulla kuulluiksi, paitsi milloin se on ilmeisen tarpeetonta. Lupahakemuksen tiedoksiannosta ja tiedottamisesta aiheutuneet kulut kuuluvat luvan hakijan maksettaviksi.

HL 62 a §

Jos muun lain mukaan asiakirja on annettava tiedoksi julkisella kuulutuksella, tiedoksianto toimitetaan julkaisemalla kuulutus ja kuulutettava asiakirja yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla. Tarpeen vaatiessa kuulutus julkaistaan myös asian vaikutusalueen sanomalehdessä tai muulla viranomaisen päättämällä tavalla. Jos kuulutusta ei voida tietoliikennehäiriöiden tai muun tähän rinnastettavan syyn vuoksi julkaista viranomaisen verkkosivuilla, se on julkaistava lisäksi virallisessa lehdessä.

Kuulutus ja kuulutettava asiakirja on pidettävä yleisessä tietoverkossa viranomaisen verkkosivuilla yleisesti nähtävillä 14 vuorokautta. Jos asiakirjan tiedoksisaannista alkaa kulua muutoksenhakuaika tai muu vastaanottajan oikeuteen vaikuttava määräaika, kuulutus ja kuulutettava asiakirja on pidettävä yleisesti nähtävillä mainitun määräajan päättymiseen asti.

Kuulutuksesta on käytävä ilmi, mitä asia koskee sekä maininta siitä, missä ja mihin ajankohtaan saakka asiakirja pidetään nähtävillä. Kuulutuksessa on lisäksi mainittava ajankohta, jona se on julkaistu viranomaisen verkkosivuilla ja todettava, että tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kyseisestä julkaisemisajankohdasta. Jos kuulutusta ei ole voitu julkaista viranomaisen verkkosivuilla, kuulutuksessa on todettava tiedoksisaannin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisesta virallisessa lehdessä.

KL 108 §

Kunnan ilmoitukset saatetaan tiedoksi julkaisemalla ne yleisessä tietoverkossa, jollei salassapittoa koskevista säännöksistä muuta johdu, sekä tarpeen vaatiessa muulla kunnan päättämällä tavalla.

Ilmoitusten on oltava yleisessä tietoverkossa 14 vuorokautta, jollei asian luonteesta muuta johdu. Ilmoituksen sisältämät henkilötiedot on poistettava tietoverkosta edellä mainitun ajan kuluttua.

MAL 7.2 §

Ennen luvan myöntämistä lupaviranomaisen on pyydettävä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunto, milloin:

- 1) alueella on valtakunnallista tai muutoin huomattavaa merkitystä luonnonsuojelun kannalta;*
- 2) alueella on merkitystä vesien suojelun kannalta; tai*
- 3) ainesten ottaminen vaikuttaa välittömästi toisen kunnan alueeseen.*

Lupahakemuksesta on pyydetty lausunnot terveydensuojeluviranomaiselta, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta, Oriveden kaupungin vesihuoltolaitokselta ja Väylävirastolta.

Hakemuksesta on kuulutettu MAL 13.1 §:n mukaisesti Oriveden kaupungin internetsivuilla ja Oriveden Sanomat-nimisessä sanomalehdessä sekä kuultu kirjeitse lähimpien kuuden (6) kiinteistön omistajia ja varattu maaineslain määrittelemä aika muistutuksen ja mielipiteen esittämiseen. Kopiot kuulutuksesta, lehtikuulutuksesta, kuulemiskirjeestä ja lähetyksistä ovat liitteenä.

Hakemuksen täydentäminen ja hakijan vastine*MAA 6 §*

Lupapäätöksestä tulee käydä ilmi tarvittavassa laajuudessa:

- 2) hakemuksen käsittely sekä annetut lausunnot, muistutukset, mielipiteet, vastineet sekä niiden sisältö...*

Hakemuksesta annetut lausunnot sekä vastinepyynnöt lausunnoista on toimitettu hakijalle ja hakija on jättänyt vastineensa.

Lupapäätöksen tiedoksianto ja lupapäätöksestä tiedottaminen*MAL 19 §*

Lupaviranomaisen on annettava lupapäätös tiedoksi julkisella kuulutuksella. Julkisesta kuulutuksesta säädetään hallintolaissa. Sen lisäksi, mitä mainitun lain 62 a §:ssä säädetään kuulutuksen sisällöstä, lupapäätöstä koskevassa kuulutuksessa on mainittava myös päätöstä koskeva valitus-aika. Kuulutuksessa ja kuulutetuissa asiakirjoissa julkaistut henkilötiedoiksi katsottavat toiminnanharjoittajan nimi sekä ottamisalueen sijaintipaikka ja kiinteistötiedot on mainitun lain 62 b §:ssä säädetystä poiketen poistettava viranomaisen verkkosivuilta sitten, kun luvanvarainen toiminta on päättynyt ja tämän lain 11 §:n nojalla lupamääräyksissä annetut velvoitteet on täytetty. Tieto kuulutuksesta on julkaistava toiminnan vaikutusalueen kunnissa. Kunnan ilmoituksesta säädetään kuntalain 108 §:ssä.

Päätös on toimitettava luvan hakijalle ja luvan myöntämisestä on viipymättä ilmoitettava niille, jotka asian käsittelyn yhteydessä ovat sitä pyytäneet ja samalla ilmoittaneet osoitteensa.

Ottamisluvasta on lisäksi viivytyksettä ilmoitettava elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

Lupapäätöksestä on kuulutettu maa-aineslain 19 §:n mukaisesti Oriveden kaupungin internet-sivuilla ja Oriveden Sanomat-nimisessä sanomalehdessä ja varattu maa-aineslain määrittelemä aika, jonka kuluessa päätökseen voidaan hakea muutosta valittamalla. Lupapäätös on lähetetty hakijalle, terveydensuojeluviranomaiselle, Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Oriveden kaupungin vesihuoltolaitokselle ja Pirkanmaan Pelastuslaitokselle. Ilmoitus päätöksestä on lähetetty tiedoksi niille, joille lupahakemuksesta on erikseen annettu tieto. Kopiot kuulutuksesta, lehtikuulutuksesta ja ilmoituskirjeestä ovat liitteenä.

Muutoksenhaku*MAL 20 §*

Tämän lain nojalla annettuun viranomaisen päätökseen saa hakea valittamalla muutosta hallintotuomioistuimelta noudattaen, mitä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Lupapäätökseen on kirjattu muutoksenhakuohjeet ja liitetty valitusosoitus.

Päätöksen edellytykset*MAL 3 §*

Tässä laissa tarkoitettuja aineksia ei saa ottaa niin, että siitä aiheutuu:

- 1) kauniin maisemakuvan turmeltumista;*
- 2) luonnon merkittävien kauneusarvojen tai erikoisten luonnonesiintymien tuhoutumista;*
- 3) huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa; tai*
- 4) tärkeän tai muun vedenhankintakäyttöön soveltuvan pohjavesialueen veden laadun tai antoisuuden vaarantuminen, jollei siihen ole saatu vesilain mukaista lupaa.*

Alueella, jolla on voimassa asemakaava tai oikeusvaikutteinen yleiskaava, on sen lisäksi, mitä 1 momentissa säädetään, ettei ottaminen vaikeuta alueen käyttämistä kaavassa varattuun tarkoitukseen eikä turmele kaupunki- tai maisemakuvaa.

...

Ottamispaikat on sijoitettava ja ainesten ottaminen järjestettävä niin, että ottamisen vahingollinen vaikutus luontoon ja maisemakuvaan jää mahdollisimman vähäiseksi ja että maa-ainesesiintymää hyödynnetään säästeliäästi ja taloudellisesti eikä toiminnasta aiheudu asutukselle tai ympäristölle vaaraa tai kohtuullisin kustannuksin vältettävissä olevaa haittaa.

MAL 6 §

Lupa ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa. Asiaa harkittaessa on otettava huomioon myös lupamääräysten vaikutus.

Alueella, jolla on voimassa toimenpiderajoitus yleiskaavan tai asemakaavan laatimista tai muuttamista varten, lupa voidaan myöntää, jollei ottaminen tuota huomattavaa haittaa kaavan laatimiselle tai muuttamiselle, turmele kaupunki- tai maisemakuvaa eikä muutenkaan ole ristiriidassa 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa.

28.3.2023 vireille tulleen hakemuksen mukaisesti hakija hakee maa-aineslain 4 §:n mukaista lupaa hiekan ja soran ottamistoiminnan aloittamiselle kiinteistölle Kaunisto 562-431-7-184. Alueen viereiselle kiinteistölle Metsä-Pulmunen II 562-431-12-24 on ympäristölautakunta myöntänyt maa-aineslain 4 §:n mukaisen luvan hiekan ja soran ottamiselle päätöksellään 26.6.2018 § 75. Saman lupakäsittelyn (26.6.2018 § 75) yhteydessä hakija haki maa-aineslupaa kiinteistölle Kaunisto 562-431-7-184, mutta kiinteistö rajattiin pois ottoalueesta Pirkanmaan ELY-keskuksen 28.3.2018 antaman kielteisen lausunnon seurauksena. Lupahakemuksen käsittelyn yhteydessä Oriveden kaupunki teki alueelle 30.5.2018 tarkastuksen, jossa todettiin, että ”kolme dyyniharjanetta erottuvat alueella loivasti kaareutuvina ja muu alue on melko tasaista kuivaa kangasmetsää, jossa kasvaa mäntyvaltaista metsää. Tilalla Kaunisto 7:184 suunnittelualue on suurimmalta osin avohakkuualue, jolle ei ole vielä kasvanut puuntaimia. Tilan Metsä-Pulmunen II 12:24 länsiosassa kasvaa mäntymetsää ja muulla osalla nuorta mäntytaimikkoo. Aluskasvillisuuden pääajit ovat puolukka, kanerva ja poronjäkälät.”

Valituksen liitteen 2 perusteella Pirkanmaan ELY-keskus on tehnyt kiinteistölle Kaunisto 562-431-7-184 maastokäynnin helmikuussa 2017.

Valituksenalaisen lupapäätöksen käsittelyn yhteydessä Pirkanmaan ELY-keskukselta pyydettiin lausuntoa hakemuksesta. Lausunnoissaan Pirkanmaan ELY-keskus toisti aiemmin 28.3.2018 lausumansa.

Ennen valituksenalaisen lupapäätöksen vireille tuloa 8.11.2022 Oriveden kaupunki teki kiinteistölle Kaunisto 562-431-7-184 maastokäynnin, jonka tarkoituksena oli tutustua kiinteistön ympäristön tilaan. Tilaisuudessa havaittiin, että alueen puusto on poistettu päätehakuussa. Alueelle on kasvanut luontaisesti puuntaimia ja alue on metsittymässä. Lisäksi havaittiin, että alue on ihmistoiminnan muokkaamaa. Alueella kulkee metsäteitä, alueella on tehty koekuoppatutkimuksia ja siellä on havaittavissa jälkiä maa-ainesten kotitarveotosta.

Valituksessa arvioidaan, että Yröskankaan dyynit ovat maa-aineslain 3.1 §:n 2 kohdassa tarkoitettuja geologisesti erikoisia luonnonesiintymiä. Edelliseen arvioon perustuen valituksessa esitetään, että päätös on lainvastainen, koska maa-ainesten ottaminen aiheuttaisi maa-aineslain 3.1 §:n 2 kohdassa tarkoitettua kielletyn seurauksen. Valituksessa arvioidaan edelleen, että suunniteltu ottaminen heikentää olennaisesti ottamisalueelle sijoittuvan dyynimuodostuman arvoja ja aiheuttaa siten erikoisen luonnonesiintymän tuhoutumisen.

Valitusta perustellaan sillä, että Oriveden tuulikerrostumat on mainittu vuosina 2007–2011 toteutetussa Tampereen seudun taajamageologisessa kartoitus- ja kehittämishankkeessa (TAATA-hanke) alueellisesti erikoisena esiintymänä ja että Yröskankaan dyynimuodostumat ovat Ympäristöministeriön vuoden 2011 selvityksessä Valtakunnallisesti arvokkaat tuuli- ja rantakerrostumat tarkoittamia tuulikerrostumia. Valitusta perustellaan lisäksi sillä, että Yröskankaan lentohiekkakinokset on mainittu Oriveden maaperäkartan vuonna 1981 laaditussa selityksessä mielenkiintoisena retkeily- ja opetuskohteena.

Hallituksen esityksessä eduskunnalle soranottolaiksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi lakiehdotuksen 3 §:n perusteluissa todetaan, että ehdotuksen mukaan aineksia ei saisi ottaa niin, että siitä aiheutuu kauniin maisemakuvan turmeltumista. Säännös ei siten suojaa mitä tahansa maisemaa, vaan on edellytettävä, että maisemakuvalla on katsottava olevan tiettyjä, objektiiviseen arviointiin perustuvia kauneusarvoja. Turmeltuminen merkitsee sitä, että maiseman luonne perinpohjaisesti muuttuu ja sen kauneusarvot häviävät.

Lakiehdotuksen 3 §:n perusteluissa todetaan edelleen, että lainkohdassa tarkoitettuja luonnon merkittäviä kauneusarvoja voivat edustaa esimerkiksi harjumuodostelma, josta aukeaa laaja näköala ympäröivälle alueelle, tai alue, joka kasvillisuutensa puolesta on merkittävä. Erikoisia luonnonesiintymiä voivat olla esimerkiksi erikoisen muotoiset kalliopaadet ja -solat.

Perustelujen mukaan laajamittaisesta maankamاران aineiden ottamisesta saattaa olla seurauksena myös pohjavesisuhteiden muuttuminen tai muu luonnon ekologisen tasapainon järkkäminen. Tämän vuoksi on säännöksessä edellytetty, ettei aineiden ottamisesta saa aiheutua myöskään huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa. Vahingollisiakin muutoksia luonnonolosuhteissa saa siten aiheutua, kunhan ne eivät ole huomattavia tai laajalle ulottuvia.

Ympäristöministeriön julkaisussa 2023:30 (Maa-ainesten ottaminen – Opas aineiden kestäväseen käyttöön) todetaan, että maa-ainelain tarkoittamia erikoisia luonnonesiintymiä voivat olla sekä geologiset että biologiset esiintymät. Erityinen luonnonesiintymä poikkeaa tavanomaisesta esimerkiksi visuaalisilta, geologisilta tai biologisilta ominaisuuksiltaan. Erikoisuutta ilmentävät esiintymän harvinaisuus tai uhanalaisuus. Esiintymää voidaan pitää erikoisena esimerkiksi, jos sen muoto, rakenne tai syntyhistoria eroavat alueen muista vastaavista esiintymistä. Esiintymän biologiset ja geologiset tekijät korostavat usein toistensa erikoista luonnetta ja merkitystä. Erikoisilla luonnonesiintymillä on usein luonnontieteellistä, maisemallista ja opetuksellista merkitystä.

Erikoisia geologisia luonnonesiintymiä voivat julkaisun mukaan olla geologiset avainkohteet, joiden avulla on mahdollista selittää tieteellisesti merkittäviä ajanjaksoja ja tapahtumia. Erikoisia esiintymiä voivat olla myös sellaiset edustavat muodostumatyyppit, joiden avulla on mahdollista selittää muodostumien syntyhistoriaa, muotoa ja rakennetta. Erikoisia geologisia luonnonesiintymiä voivat olla geologiset pienmuodot, kuten mui-naisrannat, törmät, tasanteet, harjukuopat, lohkareikot, kuilut, rotkot, luolat, hiidenkirnut, raukit ja jyrkänteet. Tällaisia voivat olla lisäksi harvinaiset kivilajiesiintymät, suuret siirtolohkareet sekä luonnontilaiset uomat ja lähteet. Erikoisia biologisia luonnonesiintymiä voivat olla esimerkiksi harvinaiset tai uhanalaiset harju- ja kalliokasvien esiintymät, kallionaluslehdot ja lähteikköjen luontotyyppit sekä uhanalaisten tai harvinaisten kasvien ja eläinten elinpaikat.

Kauniilla maisemakuvalla ja luonnon merkittäville kauneusarvoilla tarkoitetaan julkaisussa tarkasteltavan kohteen tai sitä ympäröivän maiseman kauneutta. Maisema voi tarkoittaa sekä luonnon- että kulttuurimaisemaa. Maiseman kauneutta voidaan tarkastella kohteesta ympäristöön tai ympäristöstä kohteeseen päin. Kaunis maisema ei ole mikä tahansa maisema, vaan sen tulee sisältää objektiiviseen arviointiin perustuvia kauneusarvoja. Kaunis maisemakuva ja luonnon merkittävät kauneusarvot kytkeytyvät käsitteinä toisiinsa.

Geologisen kohteen kauneusarvoihin vaikuttaa usein kohteen erottuminen ja rajautuminen muusta ympäristöstä. Kaunista maisemakuvaa tai luonnon merkittäviä kauneusarvoja voivat julkaisun mukaan edustaa esimerkiksi harjut, dyynit, moreenikummut tai kalliit, jotka erottuvat merkittävästi luonnon- tai kulttuurimaisemassa ja joilta on laaja näköala ympäristöön.

Ympäristöministeriön selvityksen 32/2011 Valtakunnallisesti arvokkaat tuuli- ja rantakerrostumat keskeinen tavoite on ollut saada mahdollisimman kattava tietopohja Suomen tuuli- ja rantakerrostumista, niiden maisemallisista ja suojelullisista arvoista sekä hoidon tarpeesta. Selvitys on tuottanut Suomen tuuli- ja rantakerrostumista ympäristöperusteisen luokitusaineiston alueidenkäytön ja suojelusuunnittelun sekä maa-ainelain mukaisen lupaharkinnan tausta-aineistoksi. Selvityksessä on arvioitu ja rajattu sellaiset tuuli- ja rantakerrostumat, joiden geologiset, biologiset ja maisemalliset arvot ovat maa-ainelain tarkoittamalla tavalla valtakunnallisesti merkittäviä. Selvityksessä on otettu erityisesti huomioon luonnonsuojelulaissa mainitut puuttomat tai luontaisesti vähäpuuistoiset hiekkadyynit.

Ympäristöministeriön selvityksessä Valtakunnallisesti arvokkaat tuuli- ja rantakerrostumat on Oriveden alueelta tunnistettu maa-ainelain tarkoittamaksi valtakunnallisesti merkittäväksi tuulikerrostumaksi Onnistaipaleen tuulikerrostuma (TUU-04-012).

Yröskankaan tuulimuodostumia ei ole osoitettu Oriveden strategisessa yleiskaavassa tai Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 kaavamerkinnöin arvokkaaksi geologiseksi muodostumaksi, valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi taikka luonnon ja virkistykseen kannalta merkittäväksi alueeksi tai virkistysalueeksi. Yröskankaan tuulimuodostumia ei ole tunnustettu ympäristöministeriön selvityksessä maa-aineslain tarkoittamaksi valtakunnallisesti merkittäväksi tuulikerrostumaksi.

Valituksen perusteluissa esitetyt lähdeaineistot on laadittu vuosien 1981 ja 2011 välisenä aikana ja valituksessa esitetyt arviot Yröskankaan ympäristön vallitsevasta tilasta perustuvat kyseisten vuosien välisenä aikana ja niitä edeltävien vuosien aikana laadittuihin aineistoihin ja karttatietoihin sekä maastokäyntiin vuonna 2017. Maastokäynnillä 8.11.2022 havaittiin, että alue on ihmistoiminnan muokkaamaa ja suuresti muuttunut aikaisempina vuosikymmeninä tehdyistä havainnoista. Valituksenalaisessa lupapäätöksessä tarkoitettua aluetta ei voi pitää luonnontilaisena ja valituksessa arvioituja arvoja edustavana.

Maa-aineslain lakiehdotuksen 3 §:n perusteluissa ja Ympäristöministeriön julkaisussa 2023:30 kuvaillaan maa-aineslaissa tarkoitettujen erikoisen luonnonesiintymän ja kauniin maisemakuvan tunnuspiirteitä. Yröskankaan tuulikerrostumia ei voida pitää visuaalisesti, geologisesti tai biologisesti tavanomaisista Orivedellä ja Juupajolla esiintyvistä tuulikerrostumista poikkeavana esiintymänä. Yröskankaan tuulikerrostumat on pieni osa isompa Onnistaipaleen ja Lakkaharjun muodostumaa ja sen on arvioitu syntyneen ajallisesti näiden suurempien tuulikerrostumien muodostumisen yhteydessä. Yröskankaan esiintymän muoto, rakenne ja syntyhistoria eivät eroa Onnistaipaleen ja Lakkasuon tuulikerrostumien vastaavista eikä näin ollen voida katsoa olevan avainkohteena selittämään tieteellisesti merkittäviä ajanjaksoja, tapahtumia tai muodostumien syntyhistoriaa, muotoa tai rakennetta.

Valituksenalaisessa päätöksessä tarkoitettu alue ja sen ympäristö sijaitsee metsäisellä alueella ja alue on metsätalouskäytössä. Alueella kasvaa mäntyvaltaista talousmetsää. Yröskankaan muodostumilla ei ole havaittu uhanalaisia tai harvinaisia lajeja taikka uhanalaisten tai harvinaisten kasvien tai eläinten elinpaikkoja. Esiintymällä ei voida katsoa olevan sellaisia geologisia tai biologisia tekijöitä, jotka korostaisivat esiintymän erikoista luonnetta tai merkitystä.

Ympäristöministeriön julkaisun 2023:30 mukaisesti geologisen kohteen kauneusarvoihin vaikuttaa kohteen erottuminen ja rajautuminen muusta ympäristöstä. Kohteen tulisi erottua merkittävästi ympäröivästä luonnonmaisemasta ja kohteelta tulisi olla laaja näköala ympäristöön. Yröskankaan tuulikerrostumat on ihmistoiminnan muuttamaa. Alue on metsän ympäröimä ja pinta-alaltaan noin 2,2 hehtaaria. Kohteesta ei ole laajaa näkemää ympäristöön, eikä kohde ole havaittavissa ympäristöstään. Valituksenalaisessa päätöksessä tarkoitettun tuulimuodostuman ei voida katsoa omaavan kaunista maisemakuvaa tai merkittäviä kauneusarvoja.

Lopuksi

Kysymyksessä on uuden toiminnan aloittaminen. Kiinteistöllä ei ole voimassa olevaa maa-aineslupaa taikka muita asian käsittelyyn vaikuttavia lupia tai päätöksiä. Alueella ei ole vireillä samanaikaisesti muita päätökseen vaikuttavia lupa- tai päätösasioita. Valituksenalaisen lupapäätöksen on käsitellyt ja päätöksen on tehnyt asiassa toimivaltainen viranomaisena. Valituksenalaisen lupapäätöksen käsittelyssä on menetelty maa-aineslain, hallintolain ja kuntalain sekä niiden nojalla annettujen asetusten ja säädösten mukaisesti.

Ympäristölautakunnan näkemyksen mukaan valituksenalaisessa päätöksessä tarkoitettu kohde nykyisessä tilassaan ei edusta maa-aineslain 3 §:ssä tarkoitettua kaunista maisemakuvaa, luonnon merkittäviä kauneusarvoja taikka erikoista luonnonesiintymää. Alueen pinta-ala ja ympäröivä metsäinen maasto huomioiden ei maa-ainesten ottamisesta aiheudu lautakunnan näkemyksen mukaan huomattavia tai laajalle ulottuvia vahingollisia muutoksia luonnonolosuhteissa.

Ympäristölautakunta katsoo, että maa-aineslain 6 §:n mukaisesti hakija on esittänyt hakemuksessaan asianmukaisen ottamissuunnitelman eikä ottaminen tai sen järjestely ole ristiriidassa maa-aineslain 3 §:ssä säädettyjen rajoitusten kanssa ja lupa aineiden ottamiseen voidaan myöntää.

23.4.2024

7(7)

Lisäksi ympäristölautakunta viittaa tekemänsä päätöksen perusteluihin ja toteaa, että näkemyksensä mukaan valituksessa ei ole tuotu esiin sellaista seikkaa, minkä perusteella päätöstä tulisi muuttaa tai kumota. Valitus tulee siten kokonaisuudessaan hylätä perusteettomana.